

KARTA PRZEDMIOTU

Cykl kształcenia od roku akademickiego: 2022

I. Dane podstawowe

Nazwa przedmiotu	Katolicka nauka społeczna
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Catholic Social Teaching
Kierunek studiów	teologia A WSD Kielce
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	jednolite magisterskie
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	nauki teologiczne
Język wykładowy	polski

Koordinator przedmiotu	dr hab. Rafał Dudała, prof. UJK
------------------------	---------------------------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	30	VII	6
ćwiczenia	30		

Wymagania wstępne	W1: Wiedza z zakresu filozofii społecznej i politycznej oraz socjologii
	W2: Wiedza podstawowa z zakresu wiedzy o społeczeństwie
	W3: Wiedza podstawowa z zakresu historii powszechnej

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1: Ukazanie natury, roli różnorodności przejawów życia społecznego, politycznego i gospodarczego jako ważnych wymiarów egzystencji i aktywności ludzkiej.
C2: Wprowadzenie w podstawowe zagadnienia społeczno-polityczne i religijno-kulturowe oraz ich interpretacja w świetle katolickiej nauki społecznej
C3: Dostarczenie instrumentarium dla teologii moralnej szczegółowej.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Absolwent zna i rozumie fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji, do których odnosi się nauczanie Kościoła katolickiego	T_W_05
W_02	Absolwent zna i rozumie w pogłębionym stopniu zasady działania Kościoła katolickiego i jego instytucji, zwłaszcza w polskich warunkach prawnych	T_W_06
W_03	Absolwent zna i rozumie w sposób uporządkowany i pogłębiony zagadnienia dotyczące działalności	TD_W_05

	ewangelizacyjnej, pastoralnej i charytatywnej Kościoła katolickiego oraz związanych z nią fundamentalnych dylematów współczesnej cywilizacji	
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Absolwent potrafi komunikować się na tematy teologiczno-filozoficzne ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców oraz prowadzić debatę, zwłaszcza światopoglądową	T_U_03
U_02	Absolwent potrafi prawidłowo posługiwać się systemami normatywnymi przy rozwiązywaniu wybranych problemów z zakresu etyki i teologii moralnej	T_U_06
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Absolwent jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego, zwłaszcza w ramach działalności Kościoła katolickiego i zgodnie z zasadami katolickiej nauki społecznej	T_K_03
K_02	Absolwent jest gotów do podejmowania trudnych zadań związanych z pracą duszpasterską i pełnioną funkcją społeczno-eklezyjalną	TD_K_03

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

- natura katolickiej nauki społecznej (nauczanie społeczne Kościoła a katolicka nauka społeczna; terminologia; Źródła, autonomia, metodologia; interdyscyplinarność; specyfika; moc wiążąca; praktyczny aspekt nauczania społecznego Kościoła);
- perspektywa biblijna, wymiar teologiczny i społeczny nauczania społecznego Kościoła (tematy społeczne w Starym Testamencie; społeczna misja Chrystusa; wyzwolenie integralne; teologia wyzwolenia a teologia wyzwalań; misja społeczna Kościoła; ewangelizacyjny dialog Kościoła ze światem);
- tematy społeczne w nauczaniu Ojców Kościoła, teolog w i szkół teologicznych do końca XVIII wieku (Ojcowie Kościoła, św. Augustyn z Hippony; św. Tomasz z Akwinu; szkoła z Salamanki; szkoła franciszkańska; odrodzenie i wielkie odkrycia geograficzne; redukcje paragwajskie; dominikanie w Nowym Świecie; rewolucje XVIII/XIX wieku);
- kształtowanie się katolickiej nauki społecznej w XIX wieku (katolicyzm społeczny; katolicy francuscy; Wilhelm E. von Ketteler; niemiecka szkoła reform społecznych; działalność społeczna katolików w austriackich i włoskich; katolicyzm społeczny na ziemiach polskich);
- magisterium społeczne w czasach nowożytnych na tle wydarzeń społecznych i politycznych: część pierwsza: nauczanie społeczne Kościoła wobec pre-modernizmu (Pius IX, Leon XIII, Pius X, Benedykt XV) i wobec modernizmu (Pius XI, Pius XII); część druga: Sobór Watykański II (Jan XXIII, Paweł VI); Kościół wobec post-modernizmu (Jan Paweł II, Benedykt XVI, Franciszek).
- koncepcja człowieka w katolickiej nauce społecznej (zasada personalistyczna; godność i prawa człowieka);
- zasady życia społecznego (zasady dobra wspólnego; pomocniczości; solidarności; powszechnego przeznaczenia dóbr; partycypacji; zrównoważonego rozwoju);
- wartości życia społecznego (prawda; wolność; sprawiedliwość; miłość; pokój).
- rodzina (filozofia i teologia rodziny; społeczny charakter rodziny; prawa i obowiązki rodziny; funkcje rodziny; zagrożenia rodziny);
- ekonomia (systemy gospodarcze i związane z nimi ideologie: kapitalizm, socjalizm, społeczna gospodarka rynkowa; społeczno-etyczny wymiar pracy ludzkiej; bezrobocie; własność prywatna i

wspólna; podatki; rynek i wolna konkurencja; przedsiębiorstwo; związki zawodowe; prawidłowa koncepcja rozwoju i postępu);

- polityka (koncepcja państwa – demokracja, państwo prawa, państwo socjalne i totalitarne; zaangażowanie polityczne chrześcijan; społeczeństwo obywatelskie; pluralizm, dialog i tolerancja; liberalizm; prawa i obowiązki obywatelskie, globalizacja i globalizacja, terroryzm i wojna, korupcja, lobbing);
- kultura („człowiek ponowoczesny”, posthumanizm; sekularyzacja, hedonizm, konsumizm; ekologia; transhumanizm; wirtualizacja rzeczywistości).
- nauczanie społeczne episkopatu Polski (w aspekcie historycznym i współczesnym; dokumenty i instytucje społeczne Kościoła na ziemiach polskich; postacie i przykłady zastosowania wskazań katolickiej nauki społecznej do lokalnych warunków);
- nauczanie społeczne Kościołów lokalnych (nauczanie społeczne biskup w Kościołach lokalnych w aspekcie historycznym i współczesnym; dokumenty i instytucje społeczne Kościoła lokalnego; postacie i przykłady zastosowania wskazań katolickiej nauki społecznej do lokalnych warunków).

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	Wykład problemowy	Egzamin	Protokół
W_02	Wykład konwersatoryjny	Egzamin	Protokół
W_03	Dyskusja	Prezentacja	Protokół
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Analiza tekstu	Sprawdzenie umiejętności praktycznych	Sprawdzian pisemny
U_02	Studium przypadku	Obserwacja	Karta oceny
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Dyskusja	Obserwacja	Karta oceny
K_02	Dyskusja	Obserwacja	Karta oceny

VI. Kryteria oceny, wagi...

Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest uprzednie zaliczenie ćwiczeń.

Ocena niedostateczna

(W) - Student nie zna podstawowych pojęć z zakresu katolickiej nauki społecznej oraz nie posiadał podstawowej wiedzy na temat najważniejszych dokumentów społecznych Magisterium Kościoła;

(U) - Student nie potrafi w praktyce zastosować podstawowej wiedzy historycznej, filozoficznej i teologicznej dla oceny zjawisk społeczno-ekonomicznych i politycznych;

(K) - Student nie potrafi podjąć dyskusji na tematy z zakresu katolickiej nauki społecznej.

Ocena dostateczna

(W) - Student zna pobieżnie pojęcia z zakresu katolickiej nauki społecznej oraz posiadał w stopniu podstawowym wiedzę na temat najważniejszych dokumentów społecznych Magisterium Kościoła;

(U) - Student potrafi w stopniu podstawowym w praktyce zastosować wiedzę historyczną, filozoficzną i teologiczną dla oceny zjawisk społeczno-ekonomicznych i politycznych;

(K) - Student rozumie potrzebę dyskusji na tematy z zakresu katolickiej nauki społecznej.

Ocena dobra

(W) - Student zna większość pojęć z zakresu katolickiej nauki społecznej oraz posiadał w stopniu dobrym wiedzę na temat najważniejszych dokumentów społecznych Magisterium Kościoła;

(U)- Student potrafi przy użyciu wiedzy historycznej, filozoficznej i teologicznej oceniać zjawiska społeczno-ekonomiczne i polityczne i uzasadniać własną ich interpretację;

(K)- Student rozumie potrzebę dyskusji na tematy z zakresu katolickiej nauki społecznej oraz potrafi w niej uczestniczyć;

Ocena bardzo dobra

(W)- Student zna bardzo dobrze treść z zakresu katolickiej nauki społecznej oraz posiada usystematyzowaną wiedzę na temat najważniejszych dokumentów społecznych Magisterium Kościoła; potrafi posługiwać się odpowiednimi terminami oraz przywołać Źródło wiedzy.

(U)- Student potrafi przy użyciu wiedzy historycznej, filozoficznej i teologicznej oceniać zjawiska społeczno-ekonomiczne i polityczne w stopniu bardzo dobrym;

(K)- Student rozumie potrzebę dyskusji na tematy z zakresu katolickiej nauki społecznej oraz potrafi ją inicjować i prowadzić.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30 wykład i 30 ćwiczenia
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	90-120

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
AA. Vv., <i>Nauka społeczna Kościoła</i> , WAM, Kraków 1998; T. HERR, <i>Wprowadzenie do katolickiej nauki społecznej</i> , WAM, Kraków 1999; J. HÖFFNER, <i>Chrześcijańska nauka społeczna</i> , Wydawnictwo Fundacji ATK, Warszawa 1999; J. A. MERKLE SINDEN, <i>Z serca Kościoła. Katolicka tradycja społeczna</i> , PAX, Warszawa 1999; PAPIESKA RADA „IUSTITIA ET PAX”, <i>Kompendium nauki społecznej Kościoła</i> , red. J. KUPNY,

Jedność, Kielce 2005; PAPIESKA RADA „IUSTITIA ET PAX”, *Program społeczny. Wybór tekstów Magisterium Kościoła*, red. R. A. SIRICO, M. ZIĘBA, Instytut „Tertio Millennio”, W drodze, Kraków 2000.

Literatura uzupełniająca

T. BORUTKA, J. MAZUR, A. ZWOLIŃSKI, *Katolicka nauka społeczna*, Paulinianum, Częstochowa 1999; K. BEŁCH, *Katolicka nauka społeczna. Podręcznik dla studentów teologii i nauk społecznych*, Jedność, Kielce 2007; R. CHARLES, D. MACLAREN, *Kościół w świecie współczesnym. Nauczanie społeczne Kościoła w świetle Soboru Watykańskiego II*, W drodze, Poznań 1996; K. R. HIMES, *Odpowiedzi na 101 pytań o katolicką naukę społeczną*, WAM, Kraków 2005; *Katolicka nauka społeczna. Podstawowe zagadnienia z życia gospodarczego*, red. J. KUPNY, S. FEL, Księgarnia św. Jacka, Katowice 2003; *Katolicka nauka społeczna. Podstawowe zagadnienia z życia społecznego i politycznego*, red. J. KUPNY, S. FEL, Księgarnia św. Jacka, Katowice 2007; A. KLOSE, *Chrześcijaństwo i ład społeczny*, WN PAT, Kraków 2003; J. KRUCINA, *Myśl społeczna Kościoła*, TUM, Wrocław 1993; K. MADEL, *Szczypta optymizmu. Katolicka myśl społeczna dla niewtajemniczonych*, Biblioteka „Więzi”, Warszawa 1998; V. POSSENTI, *Katolicka nauka społeczna wobec dziedzictwa Oświecenia*, WAM, Kraków 2000; S. PYSZKA, *Chrześcijańska nauka społeczna w pytaniach i odpowiedziach*, WAM, Kraków 1999; S. PYSZKA, *Krótko o społecznej nauce Kościoła*, WAM, Kraków 2003; *Słownik katolickiej nauki społecznej*, red. W. PIWOWARSKI, PAX, PALABRA, Warszawa 1993; B. SORGE, *Wykłady z katolickiej nauki społecznej*, WAM, Kraków 2001; Cz. STRZESZEWSKI, *Katolicka nauka społeczna*, RW KUL, Lublin 1994.